

PORVOO

BORGÅ

Lukiokoulutuksen laatusuunnitelma
joulukuu 2023

Sisällys

1	Taustaa lukiokoulutuksen laatutyölle.....	3
2	Laadunarviointi lukiokoulutuksessa.....	5
2.1	Lukiokoulutuksen tunnusluvut.....	6
2.2	Oppimistulokset	6
2.3	Opiskelijakysely, Kouluterveyskysely ja TEA-viisari	7
2.4	Lukuvuosisuunnitelma / toimintakertomus.....	7
2.5	Henkilöstökysely	8
2.6	Kehittämistiimit ja hankkeet.....	8
2.7	Huoltajakysely	9
3	Lukiokoulutuksen laatutyön toteuttaminen	10
3.1	Laatutyön vastuurakenne	10
3.2	Laatutyö lukuvuoden aikana	10

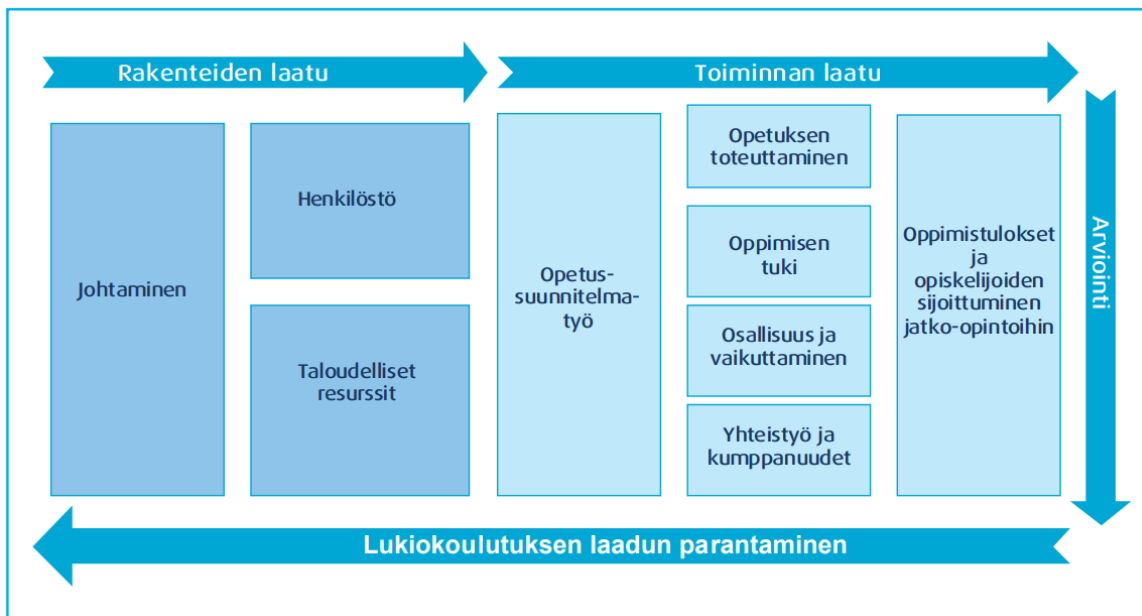
1 Taustaa lukiokoulutuksen laatutyölle

Lukiolain pykälässä 56 säädetään koulutuksen arvioinnista ja laadunhallinnasta seuraavasti:

Koulutuksen järjestäjä vastaa järjestämänsä koulutuksen laadusta ja laadunhallinnan jatkuvasta kehittämisestä. Koulutuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa koulutusta ja sen vaikuttavuutta sekä osallistua säännöllisesti ulkopuoliseen toimintansa ja laadunhallintajärjestelmiensä arviointiin. Koulutuksen järjestäjän tulee julkistaa järjestämiensä arviointien keskeiset tulokset. (Lukiolaki §56)

Laadunhallinnan ja sen johtamisen valtakunnallisia periaatteita tarkennettiin kansallisella tasolla marraskuussa 2022 kun Opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisi kansallisen lukiokoulutuksen laatustrategian. Strategiassa suunnataan katse vuoteen 2030 asti ja asetetaan tavoite lukiokoulutuksen korkean laadun ja tasalaatuisuuden vahvistamisesta. Lisäksi strategia ohjaa koulutuksen järjestäjiä jatkuvaan ja pitkäjänteiseen laadunhallintaan ja sitä kautta toiminnan tietoperustaiseen kehittämiseen.

Lukiokoulutuksen laatutyötä tehdään lainsäädännön ja opetussuunnitelman viitekehyksessä. Kuntaliitto on julkaissut vuonna 2010 lukiokoulutuksen laadunhallinnan itsearviointimallin, jossa lukiokoulutuksen laatu jaetaan rakenteiden laatuun ja toiminnan laatuun.

Kuvio: Lukiokoulutuksen laadunhallintamalli (Kuntaliitto 2010)

Lukiokoulutuksen laatustrategia 2022 rakentuu neljälle laatutekijälle, jotka ovat **laadukas oppiminen, hyvinvointi ja osallisuus, kehittyvä toimintakulttuuri** sekä **lukiokoulutuksen saavutettavuus**.

Kuntaliitossa laadittuun viitekehykseen peilaten vuoden 2022 kansallisessa laatustrategiassa korostuvat hyvinvointi- ja saavutettavuusnäkökulmat. Laatustrategian keskiössä on opiskelijan oppimisen ja osaamisen vahvistaminen sekä koko kouluyhteisön hyvinvointi.

Laatustrategian toimeenpanosta ja toteuttamisen tavoista vastaa lainsäädännön ja opetussuunnitelman puitteissa opetuksen järjestäjä.

Tähän asiakirjaan on tiivistetty Porvoon kaupungin lukiokoulutuksen laadunhallinnan kokonaisuus. Kansallisen laatustrategian ja paikallisen laatusuunnitelman yhteisenä tavoitteena on lukiokoulutuksen korkean laadun vahvistaminen sekä pitkäjänteisen, levollisen laatutyön ja -ajattelun juurruttaminen luontevaksi osaksi lukiokoulutusta.

2 Laadunarviointi lukiokoulutuksessa

Porvoon kaupungin lukiokoulutuksen laadunarvioinnin osa-alueet perustuvat opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisemaan kansalliseen lukiokoulutuksen laatustrategiaan.

Säännöllisellä ja suunnitelmallisella laadunarvioinnilla tuetaan tietoperustaista kehittämistä. Lukiokoulutuksen laadunarviointi on jatkumoa perusopetuksessa toteutettavalle laatutyölle. Taustalla kulkee tavoite yhtenäisestä opinpolusta varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.

Laatutyötä tehdään sekä koulutuksen järjestäjän tasolla että oppilaitostasolla. Opetuksen järjestäjän tasolla tehtävästä laadunarvioinnista vastaa laadunhallinnan ohjausryhmä. Arviointiaineiston ja raportit tuloksista kokoaa laatukoordinaattori, joka laatii lukiokoulutuksen arviointiaineistosta lukuvuosittain yhteenvedon, laaturaportin.

Arviointiaineistoa kootaan alla olevan suunnitelman mukaisesti.

Tunnusluvut	<ul style="list-style-type: none">Hallinnon tietojärjestelmistä, tilastoista ja lukuvuosisuunnitelmastaSäännöllinen seuranta analytiikan ja raportoinnin avulla	L A A T U R A P O R T T I
Oppimistulokset	<ul style="list-style-type: none">Keskeiset ylioppilaskokeiden tulosten tilastotMA/AI –arvosanojen keskiarvot ja keskihajonta vrt. sisäänpääsykeskiarvoMA / AI –arvosanojen ja YO –arvosanojen vastaavuus	
Opiskelijakysely, Kouluterveyskysely, TEA -viisari	<ul style="list-style-type: none">Hyvinvointiprofiili lukuvuosittain, lukiokoulutuksen yhteiset ja oppilaitoksen omat kysymyksetKouluterveyskysely joka toinen lukuvuosiTEA –viisari joka toinen lukuvuosi	
Lukuvuosisuunnitelma / toimintakertomus	<ul style="list-style-type: none">Laatunäkökulmien konkretisointi ja sanallinen arviointiLukuvuosittaiset kehittämisen ja arvioinnin kohteet	
Henkilöstökysely	<ul style="list-style-type: none">Lukuvuosittain, toteuttamisajankohdassa ja sisällöissä huomioidaan Porvoon kaupungin henkilöstökyselyt	
Kehittämistiimit ja hankkeet	<ul style="list-style-type: none">Suunnitelma ja arviointi lukuvuosittainKoordinoidaan koulutuksen järjestäjän tasolla	
Huoltajakysely	<ul style="list-style-type: none">Lukuvuosittain, toteuttamistapaa vaihdellenKodin ja koulun yhteistyörakenteet	

Kuvio: Lukiokoulutuksen laadunarvioinnin osatekijät

2.1 Lukiokoulutuksen tunnusluvut

Laadun tunnuslukujen säännöllinen seuranta on tärkeä osa onnistunutta laadunhallintaprosessia ja kehittämistyötä. Se myös tukee laatukulttuurin kehittämistä ja laatutyöhön sitoutumista.

Lukiokoulutuksen osalta seurataan kansallisen laatustrategian neljästä keskeisestä laatutekijästä johdettuja tunnuslukuja. Tunnusluvuista kootaan tietomallin avulla raportteja ja visualisointeja tietoperustaisen kehittämisen ja päätöksenteon tueksi. Raportit kootaan ja järjestetään vastaamaan laatutyön eri tasojen tarpeisiin (ylin hallinto, oppilaitosten johtajat, oppilaanohjaajat, opettajat), ja niitä päivitetään ja seurataan säännöllisesti koko lukuvuoden ajan. Keskeisimmät tunnusluvut kootaan lukuvuosittain laaturaporttiin.

Tarkasteltavia tunnuslukuja ovat esimerkiksi opiskelijamäärät, opetushenkilöstön määrä ja rakenne, opiskelijakohtaiset kustannukset, S2 - opiskelijat, ulkopaikkakuntalaiset opiskelijat, vierailijat ja poissaolot.

Suoraviivaisempien numeeristen tunnuslukujen lisäksi digitaalisten analytiikkatyökalujen avulla seurataan monitekijäisempiä tunnuslukuja liittyen laajempiin kokonaisuuksiin kuten esimerkiksi opiskelun aikaiseen tukeen ja opintomenestykseen.

2.2 Oppimistulokset

Lukion opetussuunnitelman toteuttamiseen ja edelleen kehittämiseen tähtävää toimintaa kuvataan sanallisesti oppilaitosten lukuvuosisuunnitelmissa. Lukuvuosisuunnitelman toimintakertomusvaiheessa arvioidaan toimintaa, kirjataan onnistumisia ja lukuvuoden varrella opittua.

Opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista arvioidaan lisäksi opiskelijoiden oppimistulosten kautta. Opiskelijoiden oppimistulosten kehitystä seurataan säännöllisesti.

Laaturaporttiin nostetaan lukiokoulutuksesta ylioppilastutkinnon keskeisiä tuloksia. Ylioppilastutkinnon ohella kerätään äidinkielen ja matematiikan arvosanojen keskiarvo- ja keskihajontatietoja.

Vuosittaisessa laaturaportissa lukion päättöarviointia äidinkielessä ja matematiikassa verrataan oppiaineiden ylioppilaskokeen tuloksiin ja peilataan saman ikäluokan 9. -luokan keskiarvotietoihin ko. oppiaineissa. Edelleen tarkasteluun otetaan myös ylioppilaaksi valmistuvien taannoinen lukion sisäänpääsykeskiarvo sekä tuolloin lukioon valittujen keskiarvojen keskiarvo. Numeeristen arviointitietojen analysoimisessa ja hyödyntämisessä käytetään apuna digitaalisia ohjelmistoja, tietomalleja ja raportteja.

2.3 Opiskelijakysely, Kouluterveyskysely ja TEA-viisari

Kouluyhteisön hyvinvointi on lukiokoulutuksen kansallisen laatustrategian keskeinen painopiste. Porvoossa hyvinvoinnin kehittämisen tueksi kerätään arviointitietoa kolmella eri mittarilla, joissa kaikissa on hiukan eri painopisteet. Myös henkilöstökysely liittyy läheisesti kouluyhteisön hyvinvoinnin arviointiin ja kehittämiseen, se esitellään erikseen kohdassa 2.5.

Opiskelijakysely toteutetaan Koulun hyvinvointiprofiili -työkalulla. Hyvinvointiprofiili on tutkimuspohjainen kyselytyökalu, joka mittaa kouluyhteisön hyvinvoinnin tilaa opiskelijoiden kokemana eri osa-alueiden pohjalta. Koulun Hyvinvointiprofiili toteutetaan vuosittain. Lukioilla on mahdollisuus lisätä Hyvinvointiprofiiliin omia kysymyksiään, ja siten seurata ja arvioida oppilaitoskohtaisia kehittämisteemoja.

Oppilaitoskohtaiset tulokset yhteenvetoinen ovat käytettävissä heti kyselyn teettämisen jälkeen. Hyvinvointiprofiili auttaa paikallisten kehittämiskohteiden tarkastelussa ja tiettyjen osa-alueiden osalta tarjoaa myös vertailuaineistoa muiden kuntien oppilaitoksiin.

Kouluterveyskysely on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) joka toinen vuosi keväisin järjestämä laaja valtakunnallinen kysely lasten ja nuorten terveyteen, hyvinvointiin ja elintapoihin liittyen. Kyselyllä kartoitetaan koululaisten fyysistä ja psyykkistä terveyttä, elämäntapoja ja kouluympäristöä. Kouluterveyskyselyn oppilaitos- ja kuntakohtaiset tulokset saadaan keskitetysti THL:n kautta kyselyä seuraavana syksynä, yleensä loka-marraskuun aikana.

Kouluterveyskyselyn tuloksia käytetään laajasti kansallisessa tutkimuksessa, päätöksenteossa ja terveys- ja koulutuspolitiikan kehittämisessä. Oppilaitos- ja kuntakohtaiset tulokset tarjoavat kattavan pitkittäistutkimusaineiston ja valtakunnallisen vertailun opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin tilasta.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos kerää TEA-viisarilla toisen asteen oppilaitosten terveydenedistämisaktiivisuuteen liittyvää tietoa joka toinen vuosi (parilliset vuodet). Tiedonkeruusta vastaa rehtori yhteistyössä opiskeluhuoltoryhmän kanssa. Tietojen avulla tuetaan laaja-alaisen hyvinvointitiedon hyödyntämistä oppilaitosten arjessa ja opiskeluhuollon johtamisessa. TEA-viisarin tiedonkeruu vaikuttaa myös Porvoon HYTE -kertoimeen.

Tulokset raportoidaan työkalun kautta keskitetysti valmiina yhteenvetoina. TEA-viisarin kysymykset liittyvät pääosin hyvinvoinnin rakenteisiin ja oppilaitoksella kerättävän hyvinvointiin liittyvän arviointitiedon jatkokäsittelyyn yhteisössä.

2.4 Lukuvuosisuunnitelma / toimintakertomus

Oppilaitosten lukuvuosisuunnitelmat ja toimintakertomukset ovat keskeisiä välineitä toiminnan suunnittelussa, seurannassa ja arvioinnissa. Porvoossa kansallisen laatustrategian suositukset ja laatutyön kokonaisuus on huomioitu

oppilaitosten lukuvuosisuunnitelmien rakenteessa. Lukuvuosisuunnitelman laatiminen ja sen toteutumisen arviointi toimintakertomuksessa on siten tärkeä osa myös laadunhallintaa.

Lukuvuosisuunnitelmissa kuvataan oppilaitoksen toimintaa ja konkretisoidaan eri näkökulmia koulutuksen laatuun. Lukuvuosisuunnitelmaan kirjataan myös opetussuunnitelman toteuttamiseen ja kehittämiseen liittyvät järjestelyt. Tiettyjä osa-alueita voidaan laadunarvioinnin perusteella painottaa lukuvuosittain sekä kaupungin että koulun tasolla.

Toiminnan yhteisiin tavoitteisiin sitoutumisen ja niissä onnistumisen arvioimisen kannalta on tärkeää, että lukuvuosisuunnitelman ja toimintakertomuksen laatimiseen osallistuu koko oppilaitoksen henkilöstö. Myös opiskelijoiden osallisuus lukuvuoden suunnittelu- ja arviointityössä tulee huomioida.

Laadun ohjausryhmässä päätetään koulutuksen järjestäjän yhteisistä painopistealueista, joita tarkastellaan lukuvuosittain. Näiden painopistealueiden arviointi liitetään laaturaporttiin.

2.5 Henkilöstökysely

Hyvä henkilöstökysely kokoaa henkilöstön mielipiteet ja kokemukset yhteisistä tavoitteista ja tarpeista. Se auttaa ymmärtämään työyhteisön tilaa ja kehittämään työympäristöä. Porvoon lukioissa henkilöstökysely toteutetaan pääsääntöisesti lukuvuosittain. Ajankohdassa ja kyselyn sisällössä otetaan huomioon Porvoon kaupungin koko henkilöstölle suunnatut henkilöstökyselyt, monialaiset tarkastukset tai mahdolliset muut samankaltaiset kyselyt päällekkäisyyksien välttämiseksi.

Kyselyn tulokset käsitellään ja kehittämistoimenpiteitä suunnitellaan yhdessä koko henkilöstön kanssa. Osallistavuus ja avoimuus tukevat henkilöstön työhyvinvointia ja sitoutumista yhteisiin kehittämiskohteisiin.

Pitkän aikavälin kehittämistyön tueksi laaturaporttiin nostetaan henkilöstökyselystä niitä osa-alueita, jotka ovat sidoksissa laatusuunnitelmaan ja koulutuksen järjestäjän määrittelemiin painopistealueisiin.

2.6 Kehittämistiimit ja hankkeet

Lukiokoulutuksen laatua kehitetään laadunarvioinnin pohjalta myös kehittämistiimien ja hankkeiden kautta. Hankerahoitus on tässä kokonaisuudessa tärkeä resurssi ja linkki kansallisen ja paikallisen laatutyön

välillä. Kehittämistiimien perustamisesta ja hankerahoituksen hakemisesta päätetään laadun ohjausryhmässä. Toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa hyödynnetään oman opetushenkilöstön osaamista.

Laadun ohjausryhmä seuraa kehittämistiimien ja hankkeiden työn etenemistä. Lukuvuosittaiseen laaturaporttiin liitetään kuvaukset kehittämistoiminnasta ja arviointi tehdystä työstä ja sen vaikuttavuudesta.

2.7 Huoltajakysely

Kodin ja koulun yhteistyöllä tuetaan opiskelijoiden hyvinvointia ja menestymistä opinnoissa. Yhteistyö perustuu sekä opetussuunnitelman tavoitteisiin että lukiolakiin. Laki velvoittaa lukiokoulutuksen järjestäjää antamaan huoltajille riittävän usein tietoa opiskelijoiden työskentelystä ja opintojen edistymisestä. Lisäksi koulutuksen järjestäjän tulee määrääjoin selvittää huoltajien näkemyksiä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän toiminnasta.

Porvoossa lukiokoulutuksen huoltajakysely toteutetaan lukuvuosittain toteuttamistapoja vaihdellen. Kyselyn sisältöjen ja käytännön järjestelyiden osalta tehdään yhteistyötä lukiolaisten huoltajien edustajien kanssa.

3 Lukiokoulutuksen laatutyön toteuttaminen

3.1 Laatutyön vastuurakenne

Porvoon kaupungin lukiokoulutuksen laadunhallinta perustuu lukiolakiin, opetussuunnitelman perusteisiin sekä opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisemaan lukiokoulutuksen kansalliseen laatustrategiaan.

Laatutyötä tehdään paikallisesti sekä opetuksen järjestäjän tasolla että oppilaitostasolla. Opetuksen järjestäjän tasolla laatutyötä koordinoi laadunarvioinnin ohjausryhmä, joka koostuu koulutuspalveluiden ylemmästä hallinnosta. Ohjausryhmän tehtävä on tukea, ohjata ja kehittää laatutyötä ja varmistaa, että päätöksenteon tukena käytetään laatutyöstä saatavia tuloksia ja tietoa.

Laatukoordinaattori kokoaa laadunarviointiaineiston lukuvuosittain laaturaporttiin ja on tukemassa laatutyön vuosikellon mukaista oppilaitostasolla tapahtuvaa jatkuvaluonteista laatutyötä.

Oppilaitostasolla rehtorit, aluerehtorit ja laadun kehittämissryhmät vastaavat käytännön laatutyön toteuttamisesta lukuvuoden aikana laatutyön vuosikellon mukaisesti.

3.2 Laatutyö lukuvuoden aikana

Lukiokoulutuksen osalta laaditaan lukuvuosittain laaturaportti, jossa kuvaillaan lukiokoulutuksen laatua laatusuunnitelman pohjalta kerätyn aineiston avulla. Laaturaporttia käytetään tietoperustaisen päätöksenteon tukena. Eri lukuvuosien raporttien avulla seurataan myös lukiokoulutuksen laadun kehittymistä pidemmällä aikavälillä.

Laadunhallinta on luonteeltaan jatkuvaa. Sitä toteutetaan ja kehitetään tässä suunnitelmassa kuvattujen arviointien pohjalta kehittävän arvioinnin periaatteiden mukaisesti. Kehittävässä arvioinnissa keskiössä ovat osallistavuus, jatkuvuus, arviointimenetelmien monipuolisuus sekä vahvuuksiin ja mahdollisuuksiin tukeutuminen. Sekä arvioinnin prosessilla että tuloksilla on merkitystä. Tavoitteena on, että yhteisö oppii ja kehittää toimintaansa jo arviointiprosessin aikana eikä ainoastaan tulosten julkaisun jälkeen.

Laadunhallinnan ja arviointimenetelmien kehittämisellä tähdätään yhdenvertaisen ja monipuolisen opetuksen ja opinpolun yhtenäisyyden vahvistamiseen Porvoossa. Tavoitteena on luoda ilmapiiri, joka rohkaisee uuden oppimiseen ja kannustaa sen kautta jatkuvaan kehittämiseen.

Laadunarviointien ajankohdat ja yhteiset toimintamallit on kuvattu laatutyön vuosikellossa.